

Iz muhe - SLON

napisal: M. Intibar

fotografija: M. Intibar

Vsak hobi fotograf se kdaj sreča z željo, da bi posnel posnetek iz bližine. Spomnimo se samo nekaj objektov, ki nas pritegnejo k takemu načinu fotografiranja: rože, listje, drevesno lubje, razno rastlinje, žuželke, predmeti iz domače delavnice, manjši ročni izdelki, razne barvne tekočine, dežne kaplje, figurice in še in še je podobnih motivov.

Ker pa ponavadi hobi fotograf nima na izbiro objektivov za makro fotografijo, sem se odločil, da pokažem nekaj objektivov in raznih pripomočkov, s katerimi si lahko pomagamo pri fotografiranju teh motivov.

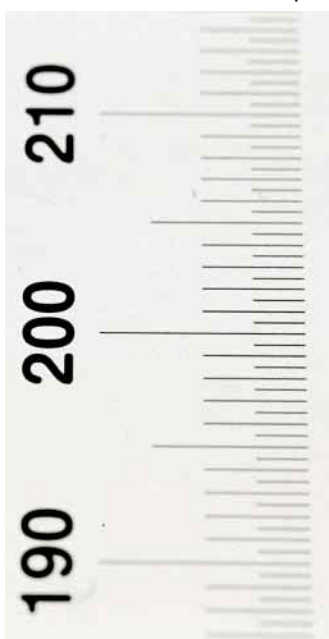
Kadar kupujemo kamero s klasičnim zoom objektivom, niti ne pomislimo, da se bomo kdaj preskusili s fotografiranjem od blizu. Zato pri nakupu ne razmišljamo, koliko se z objektivom lahko približamo motivu.

Hitro se zadovoljimo s kakšnim simbolom na objektivu, ki nakazuje možnost, da lahko fotografiramo tudi s krajše razdalje. Toda ko pogledamo razvite fotografije, smo razočarani nad posnetkom.

Zato vsakemu hobi fotografu svetujem, da si za standardni zoom objektiv izbere takega, ki omogoča tudi pravo makro fotografiranje v razmerju 1:2.

Če takega objektivov nimamo, si moramo pomagati s predlečami ali vmesnimi obročki.

Vendar pa smo s tema dvema pripomočkoma omejeni tako, da z njima lahko fotografiramo samo v določenem razponu oddaljenosti od motiva.

Izredno majhna globinska ostrina zahteva pri makro fotografiji čimbolj zaprto zaslonko. Kljub temu, da je zaslonka zaprta na vrednost 16, imamo pri posnetku v razmerju 1:1 samo pol centimetra globinske ostrine.

S tako opremo lahko brez težav fotografiramo tudi posnetke z bližine. S pravimi makro objektivni to sploh ni problem, saj so prirejeni za to. Če pa uporabljamo za fotografiranje od blizu druge objektivne, si pomagamo s predlečami, vmesnimi obročki in konverterji. Zelo prav nam pride tudi specialna bliskavica za fotografiranje od blizu.

PREDLEČE

Predlečo enostavno privijemo na objektiv. Ker se ne spremeni goriščna razdalja objektivov, nam ne pobere nobene svetlobe. Vendar pa

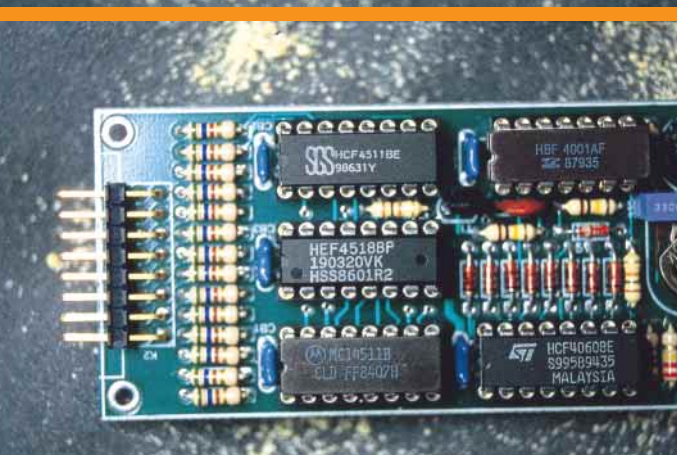
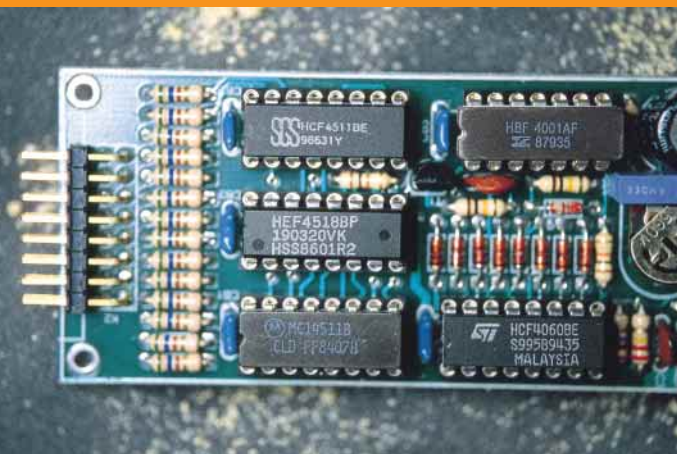
zaradi drugačnega loma svetlobe objektiv v tem primeru ne riše več zadovoljivo ostro, predvsem na robovih. Zato moramo močno zapirati zaslonko, da se tej napaki

Sam objektiv 28 - 80 mm ne omogoča zadovoljivega fotografiranja od blizu. Zato sem na objektiv privil predlečo, tele konverter in vmesni obroček. Delovno območje je zelo omejeno na vsega nekaj deset centimetrov. Toda s tako kombinacijo se da narediti tudi posnetek v razmerju 3 : 1. Za take posnetke potrebujete kakovosten stativ.

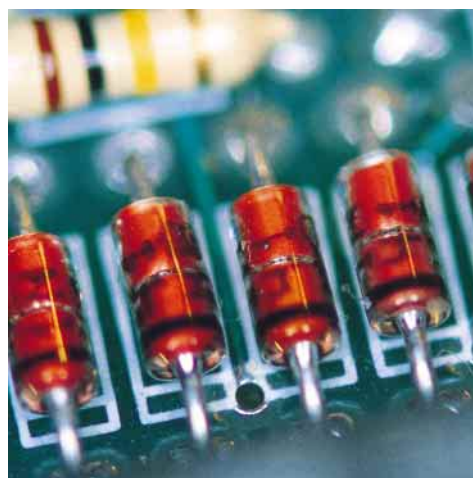
Če velikokrat fotografirate motive, ki se jim morate približati, ne bi pa radi kupovali dragih posebnih makro objektivov, je ta Sigmin zoom objektiv 28 - 80 mm kot nalašč za vas. Omogoča fotografiranje v razmerju 1:1 pri goriščni razdalji 80 mm.

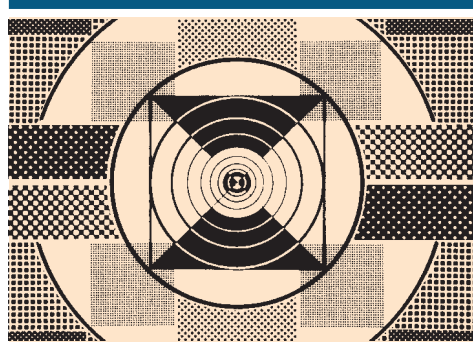
Zgornja fotografija je posneta s standardnim zoom objektivom 28 do 80 mm na najbližje možnem odmiku. Srednja fotografija je posneta z istim objektivom, vendar sem uporabil vmesni obroček. Spodnja fotografija pa je posneta s istim objektivom in s predleč.

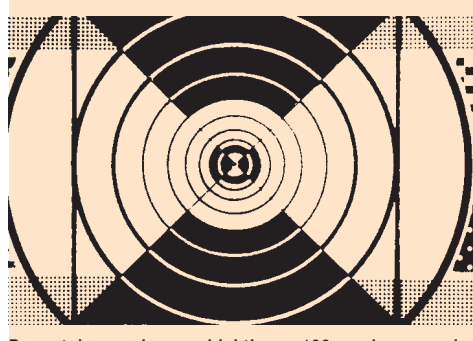
TAMRON 90 mm SP MAKRO. Kvaliteten makro objektiv, ki omogoča fotografiranje v razmerju 1 : 1.

Zgornja fotografija je posnetek istega motiva kot na levi fotografiji. Posnetek sem posnel z 100 mm makro objektivom, dvakratnim tele konverterjem in vmesnim obročkom. Posnetek je glede na original že kar velika povečava, saj je narejen v razmerju 4 : 1. Pri takih posnetkih si moramo pomagati z bliskavico za makro fotografijo, saj bi nam luči naredile preveč senc, ali pa svetile v objektiv. Obvezno pa moramo kamero priviti na kakovosten in stabilen stativ in osvetliti z zakasnitvijo (samosprižilec), ali daljinskim sprožilcem. Tudi ogledalo v kameri dvignite pred ekspozicijo. Vsak najmanjši tresljaj se bo poznal na ostrini.

Posnetek narejen z objektivom 100mm v razmerju 1 : 1.

Posnetek, narejen z objektivom 100mm in vmesnim obročkom, v razmerju 2 : 1.

Posnetek, narejen z objektivom 100mm, vmesnim obročkom in dvakratnim telekonverterjem, v razmerju 4 : 1.

vsaj delno izognemo. Kar pa je pri makro fotografiji tako ali tako nujno zaradi izredno majhne globinske ostrine.

VMSNI OBROČKI

Zdajšnji vmesni obročki ohranijo vse povezave med kamero in objektivom. Vendar se zaradi daljše goriščne razdalje izgubi precej svetlobe in delo z avtomatsko ostritvijo pri slabih svetlobnih pogojih ni mogoče. Tako ali tako vsi proizvajalci priporočajo, in tudi sami se v praksi hitro v to prepričamo, da je pri tej vrsti fotografiranja treba uporabljati v veliki večini primerov ročno ostrjenje. Na primeru lahko vidite, da je kljub zaslonki 16 globinske ostrine samo za centimeter. Zato makro fotografije brez dobrega stativa in ročnega ostrjenja ni.

MAKRO OBJEKTIVI

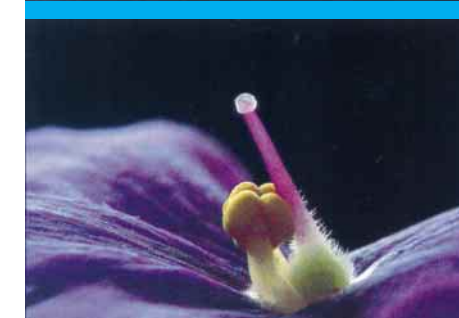
Kogar bo makro fotografija resnično pritegnila, si lahko kupi specialne objektivne, ki so namenjeni in prirejeni za to vrsto fotografiranja. Seveda lahko te objektivne uporabljamo kot standarne objektivne. V večini primerov fotografska podjetja izdelujejo makro objektivne z goriščno razdaljo 50 do 60 mm, 90 do 100 mm in 180 do 200 mm, odvisno od proizvajalca. Za hobi fotografa sta primerni prvi dve različici. Standarne 50 mm makro objektivne v glavnem uporabljamo za fotografiranje statičnih motivov, kot so znamke, kovanci itd.; 100 mm pa za fotografiranje z nekaj daljše razdalje, na primer žuželke, rože itd. Od klasičnih makro objektivov sem preskusil 50mm in 100mm objektivna CANON in 90 mm objektiv TAMRON. Objektiv CANON 50mm ima možnost fotografiranja v razmerju 1:2 zato moramo uporabiti za razmerje 1:1 poseben vmesni obroček. Objektivna CANON 100mm in TAMRON 90mm pa omogočata fotografiranje v razmerju 1:1 brez dodatnih delov. Canonova objektivna sta še iz prve generacije EF objektivov, saj uporabljata še mikro motorje. Tamronov makro pa je na novo skonstruiran objektiv. Ostrjenje je tišje in hitrejše od canonovih objektivov. Ima pa še eno vsečno funkcijo na obroču za ostrjenje. Pri tem objektivu ni več treba prestavljati posebnega gumba na objektivu iz AF funkcije na ročno ali obratno. Preklop na eno od teh dveh funkcij je zelo enostaven, samo potisnemo

Z objektivom 100 mm sem presnel diapozitiv. Diapozitiv sem postavil na mizo za pregled diapozitivov z barvno temperaturo svetlobe 5000°K. Posnetek je narejen v razmerju 1 : 1.1 in je zadovoljive kakovosti. Tudi v take namene lahko uporabite makro objektiv. Samo paziti morate, da sta diapozitiv in kamera v isti ravnini.

Posebna bliskavica za fotografiranje od blizu nam zares olajša delo. Merjenje svetlobe je TTL (skozi objektiv), zato se za pravilno osvetlitev ni bati. Bliskavica je sestavljena iz dveh bliskovnih cevi (ena je na levi, druga na desni) in lučk za doosvetlitev, ki jih uporabljamo pri nastavitvi ostrine. Levo ali desno bliskovno cev lahko posamično izklopimo, tako da lahko pri nekaterih motivih pridobimo na plastičnosti zaradi močnejših senc.

Za makro posnetke potrebujemo veliko potrpežljivosti. Dober posnetek ni naključje, saj se moramo na njega dolgo pripravljati. Izredno majhno območje globinske ostrine, potrebni kratki časi osvetlitve in mnogo dodatnih pripomočkov ter potpežljivosti nam šele zagotovijo uspeh.

obroč za ostrjenje od kamere ali proti kameri in že se je način ostrjenja spremenil.

BLISKAVICA ZA MAKRO FOTOGRAFIJO

Posebna bliskavica za fotografiranje

z bližine je v veliko pomoč fotografu. Pri makro fotografiji je vedno premalo svetlobe, saj je treba čim bolj zapirati zaslonko zaradi čim večje globinske ostrine. Zato so take bliskavice zelo dobrodošle. S klasičnimi bliskavkami, ki so

pritrjene na zgornjem delu kamere, si ne moremo pomagati. Blisk zaradi bližine objekta niti ne doseže. Bliskavico za makro fotografiranje pritrđimo pred objektiv. Bliskovni cevi sta dve. Vsaka odda blisk iz svoje strani. Po želji lahko levo ali

desno bliskovno cev izklopimo, tako da dobimo več senc in s tem več plastičnosti. Bliskavice nam omogočajo merjenje svetlobe TTL (skozi objektiv v kameri), tako da imamo rešeno tudi pravilno nastavitvev osvetlitve.

MALO ZA ŠALO IN MALO ZARES! Vsi, ki imate priložnost narediti dober makro posnetek, pa nimate primerne objektivne ali ostalih pripomočkov, si lahko z malo spretnosti po načelu "sam svoj mojster" naredite vmesni obroček kar z rollico toaletnega papirja. Dobro pritrđite na rollico objektiv, rollico na kamero, upoštevajte doosvetlitev zaradi povečanja goriščne razdalje in uspeh je zagotovljen.

KO MAKRO FOTOGRAF ZRASTE, ZRASTE TUDI MUHA V SLONA! S specialnimi laboratorijskimi napravami, računalniškimi programi in veliko znanja nastanejo tudi taki posnetki. Ne vem, koliko vmesnih obročkov in predleč bi porabili za tak posnetek, toda če vi veste in vam tak posnetek uspe, nam zaupajte recept. Uspešen posnetek bomo lepo nagradili.

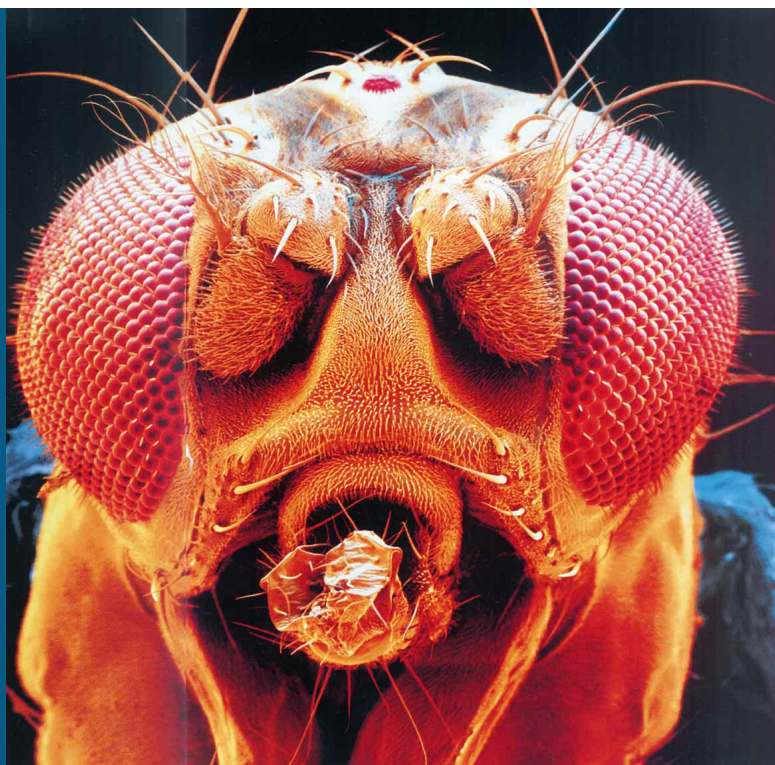

FOTO DELAVNICA

Ob začetku leta uredništvo revije in voditelja FOTO DELAVNICE, Oskar Dolenc in Matjaž Intihar, želimo vsem dosedanjim udeležencem in tudi drugim ljubiteljem fotografije veliko dobrih motivov in uspešnih posnetkov!

Srečevali se bomo tudi v tem letu!